

Oportunitat d'un mapa

VAQUÉ, Empar (coordinació general)
Gavarres-Ardenya
Associació d'Amics de les Gavarres i d'Ardenya
Girona, 1991

El massís de les Gavarres i la seva extensió natural cap al sud —el massís d'Ardenya o Cadiretes— són un territori situat entre els paisatges *suaus* del Baix Empordà, el pla de Girona, el corredor de Palafrugell i els abruptes penya-segats de la costa de Tossa que de sempre ha resultat familiar als habitants del seu entorn. Envoltat de nuclis importants de població (Girona, Palafrugell, Cassà...) i les zones turístiques de la costa, la progressiva urbanització dels terrenys del pla l'han anat convertint en l'únic espai verd d'importància de la zona més poblada de les comarques gironines. Si això ho afegim a l'abandó de les cases de pagès i la consegüent disminució de les activitats tradicionals agrícoles, ramaderes i sobretot forestals, que equilibraven i mantenien un territori viu, ens trobarem que el massís ha experimentat un canvi qualitatiu en les seves expectatives de futur.

En aquests moments, les Gavarres i l'Ardenya són un territori relativament ben conservat, amb uns valors biològics i paisatgístics importants però amb una pressió urbanística cada vegada major que podria malmenar el treball d'anys i anys d'interacció entre l'home i el medi.

Dins aquest context, l'aparició d'aquest mapa del massís de les Gavarres i l'Ardenya, promogut i elaborat per l'Associació d'Amics de les Gavarres i d'Ardenya, amb la col·laboració de la Fundació «la Caixa» i la Diputació de Girona i el suport de la Generalitat de Catalunya, consells comarcals i ajuntaments de la zona, permet posar sobre la taula els seus valors i els perills que l'amenacen a més d'omplir un buit que existia pel que fa a la cartografia del territori que comentem.

En efecte, la cartografia existent fins ara de la zona de les Gavarres-Ardenya es limitava als fulls a escala 1:50.000 de l'Exèrcit i als 1:25.000 i 1:50.000 de l'«Instituto Geográfico Nacional», a més d'algun sector de la costa cartografiat per l'Alpina. Ara bé, aquesta cartografia, vàlida per a segons quins usos, presenta nombrosos inconvenients: aixecaments antiquats, camins i carreteres poc definits, toponímia errònia o confusa, etc, la qual cosa la fan poc fiable per al coneixement del territori.

Per altra banda, cal observar abans de continuar endavant que la valoració d'un mapa és un tema compromès en tant que sempre és subjectiva. Aclarim això. Un geògraf buscarà en ell una informació determinada, que no serà necessàriament la mateixa que desitjaria trobar una excursionista o la que, per als seus propòsits, necessita un turista de pas. Amb això vull dir que cadascú pot fer una valoració pròpia davant d'un mapa d'acord amb les necessitats particulars d'informació que tingui en cada cas.

A partir d'aquestes premisses, el mapa que comentem reuneix una sèrie de valors que fan que sigui potencialment llamener per a un ampli ventall de públic. En realitat, tot i que el primer efecte que fa és el d'un mapa turístic (escala, colors, pictogrames, fotografies, preu), la veritat és que el producte aconseguit arriba més enllà dels mapes turístics a què estem acostumats. Hi ha un desig per part dels autors de donar a conèixer el territori i els seus valors naturals, paisatgístics i patrimonials, però sempre amb un objectiu molt clar: conscienciar l'usuari que, per tal de conservar els valors existents, cal preservar-los de la forma més convenient en cada cas.

Potser es podrà criticar la manca de localització d'alguns camins, cases, pous de glaç o altres elements del territori; no obstant això és de remarcar l'esforç dels autors per tal de posar a les mans dels usuaris una cartografia fiable, clara i actual, que permet situar-se i desplaçar-se pel massís sense dubtes o errors.

Cal destacar, finalment, els textos i fotografies que l'acompanyen, els quals complementen de manera adequada la informació que proporciona el mapa amb dades sobre els valors naturals, la història, el patrimoni, les activitats tradicionals, els perills i la forma en què ens hem de relacionar amb el territori.

Tot i el seu caràcter volgutament no exhaustiu, hem de saludar la qualitat del mapa i l'oportunitat de la seva aparició en un moment en què no es veu gaire clar el futur del massís. Esperem que serveixi perquè molta gent conegui i gaudeixi dels valors del massís i assumeixi com a pròpia la preservació del territori en la forma i condicions més satisfactòries per a tots els implicats.

Salvador Oliva

